

Iva Procházková

VRAŽDY V KRUHU

ROMÁNOVÁ PŘEDEHRA
TELEVIZNÍHO
SERIÁLU

MUŽ NA DNĚ

PASEKA

Iva Procházková
VRAŽDY V KRUHU
Muž na dně

VRAŽDY V KRUHU

Copyright © Iva Procházková, 2014

ISBN 978-80-7432-562-5 (PDF)

Iva Procházková

VRAŽDY
V KRUHU

MUŽ NA DNĚ

NAKLADATELSTVÍ PASEKA
PRAHA – LITOMYŠL

Probudila ho bolest břicha. Jestli něco nenáviděl, tak chodit v noci na záchod. Bylo to horší než jezevčík paní Zapletalové. Bruno nikdy neběhal bez vodítka, takže se kolem jeho vyceněných zubů dal udělat velký oblouk, kolem záchodu se oblouk udělat nedal. Muselo se vstát a jít, i když byla hluboká noc a v domě číhaly stovky nebezpečí. Za každým rohem, za každými dveřmi, kam neviděl.

Hmátl z postele po vypínači. Rozsvítil lampičku na nočním stolku, vstal a vyšel na galerii. Odnikud se nic neozývalo. Asi bylo hodně pozdě. Podíval se přes zábradlí do hlubiny schodiště a sevřel se mu žaludek. Byl to strašidelný dům. Mnohokrát slyšel dospělé, jak otci stavbu chválí. Říkali, že je moderní, inteligentní, originální. Dokonalý dům. Pro Marka moc velký. Uvědomoval si to hlavně v noci. Do přízemí na záchod naštěstí nemusel, jedna koupelna byla v patře, ale ani tam nedokázal jít v noci beze strachu. Od jeho pokoje ji dělily dva rohy, za každým se mohl někdo skrývat.

„Nebud' baba! Je ti skoro šest roků! Na podzim půjdeš do školy!“ říkával otec. Měl pravdu. Markovi bylo pět a půl, v lednu byl u zápisu, v září začne chodit do první třídy. Ale jak to souviselo s cestou na záchod? Do školy přece nebude chodit v noci a taky ne sám. Budou chodit s Ninou. Nině bylo skoro jedenáct a ničeho se nebála. Ani Bruna. Když na ni štěkal, popadla ho za kůži na krku a štěkala na něj taky. Byla velká a odvážná. Marek se rozhodl, že sestru vzbudí. Mohl by taky zajít za Yadirou, ta by ho na záchod určitě odvedla, ale

měl strach, že je v ložnici otec. Kdyby zjistil, že noční výpravy na záchod jsou pořád ještě problém, zlobil by se. Chtěl mít syna, který se nebojí, a Marek by mu jeho přání rád splnil. Jenže nevěděl jak. Strach se nedal ovládnout rozumem.

Ninin pokoj byl hned vedle. Marek otevřel dveře, potichu došel k posteli, dotkl se sestřina ramene, malinko s ní zatřásl. Měla lehké spaní. „Co je?“

„Potřebuju na záchod. Pojď se mnou,“ požádal bez kňourání, bez nadbytečných prosebných výrazů. Věděl, že sestra jeho nesnáz chápe. Byl *mrňous*. Často tak o něm mluvila se svými kamarádkami a nikdy neopomenula naladit hlas do mazlivého šišlání, které Markovi vůbec nevadilo, protože za ním cítil ochrannou něhu. Sestra si z něj sice utahovala, ale byla jeho Obelix. Mohl se na ni spolehnout. I teď. Bez řeči odhrnula příkrývku, vstala, šla s ním ke koupelně. Za prvním ani za druhým rohem se nikdo neskrýval.

Marek močil s pocitem štěstí. Napětí v podbřišku sláblo a spolu s úlevou se mu vracela dobrá nálada. Nina stála ve dveřích, škrabala se na zádech, zívala. Když byl hotov, vyměnili si místa, ona usedla na záchodovou mísu, on stál ve dveřích.

Vraceli se přes galerii ke svým pokojům, nemluvili, Nina pořád zívala a škrabala se na zádech. Něco ji tam zlobilo. Natahovala ruku nejdřív zespodu, potom přes rameno svrchu, aby dosáhla na svědivé místo mezi lopatkami. Marek se nabídl, že ji poškrábe. Přijala to s vděkem. „Trochu níž, víc vlevo!“ navigovala ho šeptem. S rukou na jejích zádech ho najednou přepadlo nutkání ji zlechtat. Lechtání byla jediná věc, při které cítil nad sestrou převahu. Nina byla mimořádně lechtivá a Marek znal citlivé body na jejím těle, kterých se stačilo dotknout konečky prstů a jen málo přitlačit, aby to u ní vyvolalo křeče smíchu a nekontrolované svíjení. V takových chvílích zažíval jedinečný pocit, že má navrch.

Levou rukou sestru stále drbal mezi lopatkami, pravou zvedl a přemístil k jejímu podpaždí. Ještě se nedotkl, jen

si připravil prsty. Věděl, že musí zarýt mezi žebra. Ne moc hluboko, aby to nebolelo. Hlavně nečekaně. Teď! Pravou rukou mezi žebra, levou rychle do podpažní jamky a nepřestat! Povedlo se mu sestru zastihnout nepřipravenou. Vypískala, Marek cítil, jak se pod jeho rukama kroutí. Přitiskla paže k tělu, pravým loktem vyrazila v obranném gestu dozadu. Uskočil. Pyžamové kalhoty mu popojely dolů, nohavice se mu připletla pod chodidlo, přišlápl ji, zakopl, zavrával. Pustil sestru, hmátl rukou po zábradlí, ale nebylo tu, stáli přímo nad schody, pod nimi dvaadvacet litinových stupňů, měl je spočítané, otec je nechal vyrobit na míru pro tenhle dokonalý dům. Marek ucítil náraz do ramene, pak ránu do boku, litinová hrana dalšího schodu ho bouchla do krku a vyvolala takový výron bolesti, že následující úder přestal vnímat. O pádu na keramickou dlažbu haly už nevěděl.

Chtěla před Markovým lechtáním utéct do pokoje, když uslyšela jeho výkřik. Nebyl hlasitý, ale přiměl ji, aby se otočila. Zahlédla bratrovo tělo padat dolů jako zavazadlo, které někomu vyklouzlo z ruky. Naráželo do schodů, dunění litiny se rozléhalo celým domem. Nina na nic nečekala a rozběhla se po schodech za bratrem. Svírala v běhu oběma rukama zábradlí, ne ze strachu, že by se jí mohlo stát to co Markovi, ale v jakési křeči, kterou nedokázala ovládnout. Zachvátila její tělo i mysl, zkroutila jí obličej do sevřeného šklebu a spálila mozek. Dívala se na nehybné bratrovo tělo pod sebou, už viděla i krev, která odněkud vytékala a plazila se po světlých dlaždicích. Nic necítila. Uvědomovala si vlastní pohyby zvenčí, jako pozorovatel. Skok z posledního schodu, předřepnutí, otočení Markovy hlavy, pohled do jeho obličeje. Měl nehybné zorničky a v hlavě díru. Spíš zásek. Úzký, zřejmě hluboký. Odtud se valila krev. Taky z boku. Barvila kabátek od pyžama, jasně červená, proudící, živá. Bratrova krev ještě žila, ale bratr byl mrtvý. Nina to poznala nejen z jeho strnulého

pohledu, ale i jinou, přímější cestou. Beze slov jí to sděloval. Jeho duše mluvila k její duši. Říkala jí, ať jde nahoru, že už mu nemůže pomoci. Že mu nikdo nemůže pomoci. Říkal, že ho mrzí, co udělal. Odpověděla mu, taky přímou cestou, beze slov, že to byla její vina, neměla se po něm ohnat. Ty za to nemůžeš, jsi přece lechtivá, odpověděl a Nina přitakala, to je pravda, proti lechtání jsem bezmocná. Běž nahoru, radil jí, zavři dveře, vlez do postele a dělej, že spíš. Ať tě tu nenajdou. Zlobili by se na tebe. Všechno, co bys jim říkala, by brali jako výmluvu. Protože jsi živá a já jsem mrtvý. A už jim nemůžu vysvětlit, jak to bylo. Běž!

Nina položila bratrovu hlavu na dlaždice, chytila se zábradlí a chvatně stoupala po schodech vzhůru. Dvaadvacet stupňů, měla je spočítané. Spěchala, ale dávala pozor, aby nepůsobila hluk. Dům byl tichý, dospěli se bratrovým pádem neprobudili, anebo se probírali pomalu. Nahoře se ohlédla. Markovo tělo vypadalo malé, nohy i ruce se z výšky zdály nepřirozeně krátké. Ty jsi mrňous, řekla beze slov. A ty seš Obelix, odpověděl, když už zavírala dveře. Podívala se na sebe. Okraj noční košile měla od krve. Svlékla ji, smotala do uzlíku, zastrčila pod prádelník. Oblékla si čistou. Vlezla do postele. Bolí tě něco? zeptala se bratra. Ne, ujistil ji, jsem v pohodě. Počítej ovečky.

Přetáhla si přikrývku přes hlavu a stiskla ruce mezi kolena, aby se netřáslly. Bratra nic nebolelo. Byl v pohodě. Nijak mu nemohla pomoci. Představila si mostek nad frekventovanou silnicí, kudy denně chodila do školy. Kráčely po něm ovečky. Začala je počítat: jedna ovečka, druhá ovečka, třetí...

Dům stál na konci slepé ulice, za ním začínala pláň. Na okraji, tam kde ve dne trénovali kluci bikros a v noci na prach rozježděná opuka bělostně svítila do tmy, pláň připomínala zátoku Bacuranao. I šumění tu bylo slyšet. Ne mořských vln, ale borovic, které se pohupovaly v čerstvém jarním větru.

Bacuranao byla jedna z nejhezčích pláží v okolí Havany, které Yadira znala. V dospívání tam strávila hodiny a hodiny. Lehávala na bílém písku, nechala se opékat sluncem a za zavřenými víčky si představovala jiné světy. Plné obchodů a krásných pohodlných domů. Světy bez věžeňských zdí, za kterými mizeli lidé na dlouhé roky. Představovala si světy za oceánem. Když zavřela oči teď, představila si Havanu. Ulici, kde jednadvacet roků bydlela.

„Stýská se ti?“ zeptal se Kamil. Yadira přikývla, i když stesk nebylo to pravé slovo. Havana jí chyběla. Ode dne, kdy přistála na ruzyňském letišti a procházela tranzitním prostorem, kapky pražského deště klouzaly po skleněných tabulích a někde za nimi v dálce a ve tmě čekalo neviditelné město, až do něj vkročí a začne v něm žít, od prvních kroků, ještě ani ne na české půdě, ale v zemi nikoho, jí Havana chyběla.

„Chystáme se tam v prázdninách,“ řekla.

„O prázdninách,“ opravil ji. Měli domluveno, že bude Yadiru na chyby upozorňovat, aby si je nezafixovala. Chtěla češtinu zvládnout dokonale. Věděla, že teď, po třech letech, mluví mnohem lépe než některé z jejích krajanek, které v Čechách žily celá desetiletí. Měla na jazyky talent. A měla cíl: studovat práva. Kamil studoval biologii. Byl o rok mladší než Yadira, rozuměli si. Mohla se s ním svobodně bavit o všem, co ji tížilo. O šedé pražské zimě, která zalézala až do mor-ku kostí a plnila Yadiru beznadějí. O obličejích, ze kterých bylo nesnadné vyloudit úsměv. O nestíhání. Nikdo neměl čas zastavit se ve svém denním spěchu na kus řeči, *para chismear un poco*. Možná čas měli, ale nevěděli, o čem s Yadirou mluvit. Zřejmě si povídali jinde, s někým jiným. V ulici, kde bydlela, s ní nikdo nemluvil. I v mateřské školce, kam denně vodila Marka, se setkání s matkami jiných dětí většinou omezilo na pozdrav. Nejdřív si myslela, že ji nepřijímají. Kvůli jejímu akcentu, kvůli tomu, že je jiná, odjinud. Ale postupně pochopila, že neosobní styk je místní norma.

„Už ti tvůj muž to studium povolil?“ zeptal se Kamil.

„Nikdy mi nic nezakazoval. Jenom se bojím, abych měla dost času na děti,“ vysvětlila. Nahlas by to neřekla, ale věděla, že to byla hlavně péče o děti, kvůli čemu si ji Radim vzal. Nedokázal otcovství a vdovství skloubit s vedením firmy. Už když ho poprvé uviděla, při prohlídce pevnosti la Cabaña, cítila, že jeho pohled není obdivný, ale zkoumavý. Poslouchal její výklad, při kterém se pečlivě vyhýbala všem zmínkám o nedávné minulosti El Morro, kdy tlusté kamenné zdi věznily nepřátele socialismu, ke kterým patřil i její prastrýc Alberto, mluvila o dobývání zálivu Angličany a o geniálním Antonelliho projektu přesně tak, jak ji to naučili v průvodcovském kurzu, a celou dobu si uvědomovala Radimovy oči. Nehodnotily její postavu a tvář, ale pátraly, co je za tím. Nepřekvapilo ji, že se po prohlídce zeptal, zda by mu večer neukázala město *en privado*. Souhlasila, soukromé prohlídky byly vítaný vedlejší zdroj příjmů. Samozřejmě s tím souvisela poptávka po dalších službách, *aún más privadas*, ale těm se Yadira vždy vyhýbala. S úsměvem cizincům vysvětlovala, že má snoubence. Svého času to byla pravda, později už ne. Vztah s Carlosem, na její vkus až příliš vášnivý a bez pevné základny, se rozpadl, byla volná, mohla si dělat, co chtěla. Nechtěla se prostituovat. Chodila s turisty na skleničku, na večeri, zatančit si. V recepci hotelu se s nimi vždy rozloučila. I s Radimem. Ale vyhledal ji znovu.

„Chci být právníčka jako můj strýc. Moc jsem si ho vážila,“ svěřila se Kamilovi. Už uhasil cigaretu (kouřil potají, aby rodiče nevěděli, přestože už byl dospělý), pomalu se vraceli zpět. Přemýšlela, proč na okraj pláně vlastně chodí. Mohla si s Kamilem beze všeho povídat přímo před brankou. Klidně ho mohla pozvat i dovnitř – neměli co skrývat. Byli sousedé, nic víc. Povíдали si spolu, smáli se spolu. Kamil nikdy neříkal *nestíhám*. Nespěchal jako ostatní. Podobal se Yadiřiným kamarádům z Havany. Možná právě proto s ním ráda chodila na místo, které jí připomínalo Bacuranao.

„Tvůj strýc už nežije?“

„Umřel před třemi roky. Ještě byl na mojí svatbě. Tancoval salsu jako mladík,“ zasmála se. „Byl trochu namazaný.“

Vzali se s Radimem v Havaně, byla to velká svatba, celá její rodina se sešla. Uprostřed všeobecného veselí se Radim choval trochu štrobeně, Yadira měla dojem, že ji pořád zkoumavě pozoruje. Jako by se ptal, zda bude schopná postarat se o dvě děti. Bylo jí necelých jednadvacet. Radimovi o patnáct víc. „Jestli ho máš jenom trochu ráda, tak s ním odjeď pryč,“ poradil jí strýc Alberto před svatbou. „Tady tě štěstí nečeká.“

„Strýc byl ve vězení, z politických důvodů. Kritizoval zákony. Vlastně...“ Jako obvykle, když jí chybělo slovo, řekla je španělsky: „Constitución.“

„Kritizoval ústavu? Proto ho Fidel zavřel?“

„Jo. Zavřel ho. Ale zase ho pustil. Pak už strýc nekritizoval. Pak byl hodný. Byl ustrachovaný.“

„Ustrašený,“ opravil ji Kamil. „Nebo zastrašený.“

„Byl ustrašený a zastrašený,“ řekla. Už došli zpět k brance. Ulice byla tichá, okna rodinných domů v sousedství většínou zhasnutá. Radim se ještě nevrátil. Když mu po večeři zavolala, odpovídal jí netrpělivě, bylo zřejmé, že ho vyrušila. Jako obvykle seděl ve firmě dlouho do noci. Yadira si nepamatovala, kdy spolu naposledy večeřeli. Kdy se naposledy milovali. Dokončoval velkou stavbu, byla to veřejná zakázka, říkal, že musí dodržet termín, jinak by platil velké penále. Právě v osamělých večerech, kdy děti už spaly, Yadira cítila stesk. Po Havaně. Po své velké rodině. Po přátelích. Tady si s ní povídal jen jediný člověk. O to důležitější pro ni chvíle s Kamilem byly. Dodávaly jí sílu. Stačilo prohodit pár slov, trochu se zasmát, na chvíli si vykouzlit za břevnovskou plání iluzi oceánu.

„Dobrou noc,“ popřála mu. „Zase se uvidíme.“

Objal ji na rozloučenou. Kamarádsky, vřele. Někdy ji napadlo, jestli je vztah z jeho strany stejný jako z její. Jestli od ní neočekává víc. Byl nesmělý, možná by jí to vůbec nepřiznal, tak jako se bál rodičům přiznat své kouření.

„Hezky se vyspi,“ řekl na rozloučenou. Přešel silnici a zahnul kolem domu paní Zapletalové do ulice, kde s otcem a matkou bydlel. Yadira zavřela branku a kráčela cestičkou ke vchodu. Zahradní lucerna ozařovala boční stranu domu. Yadira mu v duchu říkala *palacio*. Medově žlutý palác s velkými okny a halou, do které se bez potíží vešlo padesát hostů. Palác podle Radimových představ a jeho vlastního projektu. Byla to impozantní stavba, dokonce se dostala do katalogu moderní architektury. Yadiře se dům líbil, ale budil v ní pocit špatného svědomí. „Ty sis uměla vybrat,“ řekla s uznáním matka, když přijela na návštěvu. Jako by se Yadira provdala za dům. Pravda byla jinde. Provdala se za člověka, který jí nabízel spokojený život. Neuzavřeli svatbu z vášnivé lásky, ale s rozmyslem. Oba dva.

Našla klíč, otevřela domovní dveře. Světlo v předsíni bylo rozsvícené, jak je nechala při odchodu, ve vzduchu se vznášela vůně banánového koláče, který předtím upekla a nechala chladnout v kuchyni. Nina a Marek banánový koláč zbožňovali. Ujišťovali Yadiru, že jestli je celá Kuba taková jako její koláč, tak tam chtějí bydlet. „Není jako koláč,“ říkala jim. „V něčem je Kuba nádherná, *magnífica*, ale v něčem *horrible*. Když s dětmi mluvila, vkládala do řeči španělská slova. Líbilo se jim to. Nina měla pro španělštinu obzvláštní cit, dokázala po Yadiře opakovat celé dlouhé věty bez chyby a neptala se na jejich význam. Jakýmsi skrytým smyslem ho rozpoznala. *Al combate corred bayameses*, vyřvávala na celý dům a tvářila se při tom bojovně.

Hodiny v předsíni ukazovaly půl dvanácté. Yadira se rozhodla, že půjde zkontrolovat, jak děti spí, pak si udělá čaj a bude se ještě chvíli učit. Třeba se dočká Radimova návratu. Třeba si chvíli sednou nad skleničkou vína a budou si povídat, jako kdysi. Třeba k ní zase bude něžný.

Vklouzla do domácích sandálů a vstoupila do haly. I tady svítila lampa. Její světlo slabě dopadalo až na galerii. Yadira si všimla, že Markovy dveře jsou otevřené. Asi šel na záchod,

napadlo ji. Pak ho uviděla. Ležel pod schody v kaluži krve. Yadira vykřikla. Přiskočila, dotkla se jeho ruky. Byla teplá. Určitě žije, přesvědčovala sama sebe. Marně se snažila nahmatat puls. Není možné, aby se zabil! Pohled jí vylétl vzhůru a naděje se začala rozplývat. Byla to strašná výška. Popadla telefon, a zatímco volila číslo záchranky, myslela na to, že bude muset lhát. Nemůže říct, že byla mimo dům. I když se vzdálila jen na pár minut, byla to od ní neomluvitelná chyba. *Irresponsabilidad*. Nesmí ji přiznat.

Radim si nebyl tak docela jistý, jak k tomu došlo. Šel si k automatu pro kávu, tam Anetu potkal. Překvapilo ho, že je ještě ve firmě. Říkala, že dodělává účetní uzávěrku. Chvíli si s kávou v ruce povídali. Samozřejmě o firmě, nic jiného je nespojovalo. Aneta se ho ptala, jestli nemá ještě nějaké doklady, které mohou evidovat do nákladů, slíbil, že se podívá. Jakmile byl ve své kanceláři, znovu se zabral do práce. O něco později si pro účty sama přišla. Začal prohrabovat zásuvku, kam je vždycky házel, měl tam hromadu zbytečností, Aneta mu pomáhala vytrídit potřebné doklady od zbytečných. Žertoval u toho, poněvadž se za svůj chaos styděl. Řekla mu, že každý umí něco, jeho schopnosti tkví v něčem jiném než v účetnictví. Nahlas o svých schopnostech zapochyboval. Byl zrovna v tvůrčí krizi, kterou si z časových důvodů nemohl dovolit, což zvyšovalo jeho nervozitu. Aneta mu položila ruku na rameno a prohlásila, že všechno běží jako po másle. Architektonické studio je na vzestupu, zakázky se jim jen hrnou, klidně můžou přibrat lidi. Radim si uvědomil, že má pravdu. Změnil se jeho podnik, ale on nezměnil způsob myšlení. Pořád uvažoval v malém měřítku.

„Snažíš se toho zvládnout zbytečně moc sám,“ řekla Aneta. „Když zvětšíš okruh spolupracovníků, odeberou ti rutinu a budeš mít víc času na projekty, kterým se chceš opravdu věnovat.“

Už měla obě ruce na jeho ramenou a Radim se najednou přistihl, že ji objímá kolem pasu. Její přítomnost ho uklidňovala a vzrušovala zároveň. Vzpomněl si, že když ji do firmy přijímal, dal jí přednost před jinou ekonomkou, která měla delší praxi, ale kratší a méně hezké nohy. Vnější vzhled byl pro něj vždycky mimořádně důležitý. U staveb i u žen. Nestáčílo, že spolehlivě fungují, musely přinášet optický požitek. Vstal a zavřel dveře.

Až dosud používal kancelář výhradně k práci, neměl tu pohovku, museli s Anetou improvizovat. Snad i proto mu sex přinesl takové uspokojení. Všechno bylo nepřipravené, neplánované, spontánní. Také následující chvíle se odvíjely podle Radimova gusta. Aneta si mlčky oblékla sukni, sebrala ze stolu vytríděné účty, políbila Radima na tvář a odešla. Nechtěla si s ním povídat. Okamžik přemýšlel, jestli za ní nemá jít a nějak celou věc komentovat, ale nakonec usoudil, že by to bylo jen na škodu.

Znovu se ponořil do práce. Asi o půl hodiny později mu zazvonil telefon. Podíval se na displej: Yadira. Podráždilo ho to. Už mu dnes volala jednou, po večeři. Dala mu Marka i Ninu k telefonu, ptal se jich, jak se mají a co přes den dělali. Marek mu vykládal o viklavém zubu a Nina o Brunovi, psu sousedky, se kterým vedla jakýsi boj o teritorium. Pak si telefon znovu vzala Yadira. Ptala se Radima, kdy přijde. Odpověděl, že má práci ještě aspoň na tři hodiny. Že zkusí skončit dřív, ale nic neslibuje. Zavěsil s pocitem, že je zklamáná. Čekala od něj větší pozornost. Chtěla, aby jí věnoval víc času. Nedokázal to. Práce měla v jeho životě vždycky prioritu. Dal to jasně najevo už Líze, své první ženě. Líza toužila po dětech a Radim se v nejmenším nebránil, jenom nastavil parametry: nebude otcem v domácnosti. Má svou práci, kterou dokáže vydělat dost peněz pro spokojený život rodiny. Musí na tu práci ale mít čas a čistou hlavu. Líza to chápala a rozumně se přizpůsobila. Yadira byla jiná. Jako by si svou vlastní osobnost uvědomovala teprve přes komunikaci

s okolím. Doma na Kubě byla obklopená spoustou známých a příbuzných, pořád něco probírali, řešili, diskutovali. Ustavičně si s někým vyměňovala názory. Tady byla odkázaná sama na sebe. Domníval se, že jí to neuškodí. Bylo jí čtyřia dvacet let, v tom věku už si Radim šel tvrdě za svým. Věděl, co od života chce. Myslel, že to ví i Yadira. Proto si ho vzala. Byl její výjezdní doložkou i devizovým příslibem dohromady.

Nechal telefon zvonit, dokud neumkl. Když na Kubě během obchodní mise, z níž se pro jeho firmu nakonec žádný obchod neodvinul, Yadiru poprvé spatřil, měl pocit, že v jejím obličejí rozpoznává podobné rysy, jako měla Líza, hlavně rovné čelo prozrazující praktičnost. Yadira byla šetrná, měla přirozený smysl pro pořádek a čistotu, ale na rozdíl od Lízy měla i ctižádost. Chtěla studovat práva. Nezdálo se mu to moudré. Radil jí, ať si udělá státnice ze španělštiny a angličtiny, to by zvládla bez velké námahy a nemusela by obětovat tolik času, jenže strýc Alberto, její velký vzor, byl na Kubě svého času proslulý právník a Yadira si usmyslela, že půjde v jeho stopách. Tvrdohlavě se té představy držela. Možná už viděla vytisknuté své vizitky: JUDr. Yadira Beranová. Na Kubě ji na univerzitu nepustili, tady chtěla něco dokázat. Ale komu?

Telefon na sebe upozornil znovu. Tentokrát to byla textová zpráva. *Ozvi se!* Radim lehce zneklidněl. Yadira měla evidentně nějaký problém, který nedokázala sama vyřešit. Navolil její číslo a přemýšlel, co se mohlo stát. Možná se opět zapnul alarm u dveří. Minulý týden spustil sám od sebe, brzy ráno, Radim byl ještě doma a rychle poruchu odstranil. Jestli začal systém houkat teď o půlnoci a Yadira nevěděla, co s ním, musela propadnout panice.

„Děje se něco?“ zeptal se, jakmile přijala hovor.

„Marek...“ Z její intonace pochopil, že nejde o alarm u dveří ani jinou marginálii. Poznal to i z jejího dechu. Zdálo se mu, že slyší vzlyknutí.

„Co je s Markem?“

„Spadl...“

Plakala. Už to slyšel naprosto zřetelně.

„Spadl? Odkud?“

Věděl to, ještě než odpověděla. Jeho syn spadl z galerie. Šel na záchod, vyděšený jako obvykle, možná dokonce utíkal, aby měl nenáviděnou cestu co nejdřív za sebou, v panice zakopl...

„Z... ze... schodů,“ vzlykala Yadira. A pak pronesla to, co už taky tušil: „Marek ... nežije.“

Ztuhl, ucítil, jak mu naskakuje husí kůže. Tělo reagovalo na zprávu dřív než mysl. Teprve po chvíli mu blesklo hlavou, že k tragédii došlo v době, kdy se rozhodoval, zda si má Anetu vzít na kancelářském stole, anebo na podlaze. Yadira na druhém konci telefonu už přestala potlačovat vzlyky. Nahlas, usedavě plakala. „Záchranka už je na cestě a...“

„Hned jsem doma,“ řekl. Chvatně opustil kancelář, běžel k výtahu. Cítil, že všechno, co právě dělá, a co v příštích okamžicích udělá, je špatně načasované. Chvatný úprk domů postrádal smysl. Měl být doma před hodinou. Měl sedět se svou ženou ve svém pohodlném domě, nechat si povídat o všem, co ji zaměstnávalo, měl odvést svého syna na záchod nebo aspoň vyhnat z koutů strašáky, kterých se bál, měl být u své rodiny. Udělal chybu, kterou žádný spěch nemůže napravit. Prostoupil ho pocit viny, tak silný, že se rovnal fyzické bolesti. Její intenzita časem poleví, ale nezmizí. Věděl, že s ní od nynějška musí počítat jako s neoddělitelnou součástí sebe sama.

po deseti letech

Vrchní komisař Marián Holina seděl u stolku naproti báden-skému divadlu, míchal si jablečný mošt s vodou a díval se po kolemjdoucích. Převážně lázeňští hosté nebo turisté. Průměrný věk padesát plus. Všechny stolky ve stínu byly obsazené, slunce pražilo do kamenné dlažby, bílá budova divadla na protější straně uzavírala náměstí jako sněhová stěna. Blížila se pátá, parno červnového dne už překročilo vrchol, vzduch příjemně prostupovala vlhkost vody stříkající z nedaleké kašny.

Ustrkával zředěný jablečný mošt (kdyby ho nečekaly čtyři hodiny za volantem, určitě by si tenhle sporný požitek odpustil) a v myšlenkách byl u kremžského ryzlinku, který pili předchozího večera v Dobelhoffparku a který na něj udělal takový dojem, že si koupil láhev s sebou. Kremžské víno vonělo jako rozkvetlá louka, Marián v něm rozeznával chuť broskve a ještě něčeho, co nedokázal určit, ale dojímal ho to. *Víno ako lúboštná noc*, pomyslel si. Většinou myslel v češtině, ale občas, když byly myšlenky emocionálně zabarvené, se vracel ke své mateřštině. V Dobelhoffparku vypili dvě láhve. Sabina se té druhé příliš neúčastnila, chtěla mít jasnou hlavu. Třetí den semináře byl stejně nabitý přednáškami jako oba předchozí. Probíhaly v angličtině a soustředit se na odbornou tematiku v cizím jazyce pro ni bylo vyčerpávající. Marián se soustředit nemusel. Nepřijel do Badenu kvůli astrologii, byl pouhý doprovod.

„Szia Marián!“ ozvalo se za ním.

„Szia Zoltán!“

Zoltán Győrffy byl profesorem moderních dějin na budapeštské universitě Lóránda Eötvöse a vzhledem k Mariánově nedostatečné jazykové vybavenosti jediný člen semináře, se kterým si dokázal povídat. Ostatní používali ke komunikaci výhradně angličtinu. Kromě omezených jazykových schopností to byla i Mariánova nulová zkušenost s astrologií, která ho odsuzovala k nucenému mlčení. Už třetí den se v hotelu potkával s lidmi, o nichž mohl říct jen to, že by se s nimi pravděpodobně nikdy neseznámil nebýt Sabiny.

„Můžu si přisednout?“ zeptal se Győrffy, nečekal na odpověď a vzal si křeslo. Na rozdíl od Mariána si je postavil do slunce. Bylo mu kolem pětadesáti, měl husté bílé vlasy a obličej jako rozložené origami. „Odešel jsem ze semináře dřív, chtěl jsem si prohlédnout Rainerovo muzeum. Doporučuji!“

Hodil na stůl katalog. Marián po něm sáhl. Abstraktní umění. Nikdy se na tento druh obrazů neuměl dívat. Nerozuměl jim. Ale i kdyby ho zajímaly, do muzea by nešel. Nebyl tu jako turista. Nepřijel do Badenu kvůli ničemu jinému než kvůli ženě. Lépe řečeno kvůli cizí ženě. Ještě přesněji: kvůli ženě svého kolegy. Győrffy Mariánův nezájem vycítil a dál mu návštěvu muzea nenabízel. Objednal si kávu a navázal na hovor, který vedli den předtím.

„Přemýšlel jsem o naší včerejší debatě a myslím, že by to rozhodně stálo za pokus,“ řekl pomalu, s pečlivou výslovností. Marián mu hned první večer vysvětlil, že se maďarsky naučil v mládí na Slovensku a kromě občasných návštěv rodné vesnice, kdy se pravidelně schází i s maďarskou větví rodiny, jazyk používá spíš pasivně. Slovní zásobu měl velkou, ale při rozhovoru mozek potřeboval delší čas, než si některé výrazy a spojení správně zařadil. „Současná astrologie má daleko blíž k psychologii než k věštvectví. A u policie se na psychologii myslím klade značný důraz. Nebo se pletu?“

„Máme policejní psychology, ale nevyužíváme je takovým způsobem, jak to vidíš v televizních seriálech. Že by nám psycholog vypracoval profil pachatele a my podle toho

nasměrovali pátrání, to jsem ještě nezažil," řekl Marián. Uvědomoval si, že právě nedostatek prostoru pro psychologii mu při vyšetřování vadí. Během své devatenáctileté policejní praxe měl nesčetněkrát příležitost ověřit si, že povahové rysy určují nejen motivaci, ale i provedení činu. Mnohdy do nejmenších detailů.

„Děláš jenom na vraždách?“

Marián přisvědčil. Pár let dělal obecnou kriminalitu, ale když se stal Zdeněk Karoch vedoucím pražského Oddělení pro vyšetřování vražd, vzal si Mariána k sobě. Krátce před koncem totality si spolu odbývali vojnu v Kutné Hoře. Měli podobný vztah nejen k lampasákům, ale i k branné povinnosti. Lidovou armádu oba považovali za přežitek. Oba lákala kriminalistika. Zdeněk byl cílevědomější. Po vojně nastoupil na policejní školu do Pardubic, zatímco Marián se snažil realizovat utkvělou představu své tety, že z něj bude učitel. Teta Jozefína byla mrtvá a nic než slib, který jí dal, ho u pedagogického studia nedrželo. Ale byl zvyklý plnit sliby. Teprve když měl v ruce diplom a chystal se nastoupit na své první učitelské místo, si otevřeně přiznal, že učit nechce.

„Začal jsem se zabývat astrologií, když jsem psal doktorandskou práci o uherské politice Habsburků," svěřil se Györffy. „Dostal se mi do ruky výklad horoskopu Albrechta Druhého. Uvědomil jsem si, že psychologie vládců do jisté míry koresponduje s historickými událostmi, na které v průběhu života museli reagovat. Brzy mi došlo, že se to netýká jen panovníků. To, co je vevnitř v člověku, se zrcadlí v tom, co ho potkává zvenčí. Habsburkové mi ukázali směr, dál už jsem šel sám.“

„A jaký směr bys ukázal mně?“ zeptal se Marián. Hned první den si připili na tykání, a i když byl Györffy aspoň o patnáct let starší, neformální styk oběma vyhovoval.

„Jestli chceš astropsychologii aplikovat v policejní praxi, musíš si uvědomit, že základem není událost – tedy kriminální čin – ale psychologický problém, který mu předchází

a dá se astrologií zmapovat. S ním souvisí konkrétní osobní prožitky. Zločin je teprve reakcí na něj.“

„Například?“

„Například máš opozici Marsu se Saturnem. Zabiješ šéfa, protože tě šikanuje. Někdo jiný by prostě dal výpověď, ale ty zpožděně reaguješ na problém šikany, který se s tebou táhne od dětství a který sis jako kluk nedokázal vyřešit. Nebo z jiného soudku: tvoje matka byla chladná a přísná. Mohla být společenskou autoritou, politička nebo soudkyně. Astrologicky by se to demonstrovalo například pozicí měsíce v Kozorohu v desátém domě a ještě nějakým napjatým aspektem. Tenhle psychologický problém u tebe může vyvolat komplikace se sexem, snad i impotenci. Ve snaze předejít fiasku sex odmítáš. Anebo si ho opatruješ tak, aby ses očekávaným potížím vyhnul. Vynutíš si respekt partnerky brutalitou. V extrémním případě to může vést k znásilňování či vraždám jako u našeho sériového vraha Bély Kisse.“

Marián chvíli přemýšlel. V něčem Györffyho úvaha klopytala.

„O Měsíci v Kozorohu v desátém domě se nedovím z registru obyvatel ani z trestního rejstříku, ale jedině z horoskopu. Ovšem aby se dal udělat horoskop, musel bych znát nejen datum, ale zřejmě i hodinu narození podezřelých osob.“

Györffy přikývl. „Pro přesnost jsou důležité i minuty.“

„Tím astrologie jako pomocná metoda při vyšetřování prakticky odpadá.“

„Ne tak docela,“ namítl Györffy. Otevřel katalog Rainerova muzea a na jednu z čistých stran načrtl kruh. Hbitě ho rozdělil do dvanácti dílů. „Zvěrokruh má dvanáct slunečních znamení. Astrologie pracuje s deseti planetárními principy, čtyřmi elementy a třemi kvalitami, kromě toho tu máme měsíční uzly a Černou Lunu. To všechno dohromady spolu s planetárními tranzity poskytuje i bez znalosti přesného času narození slušnou řádku informací. Zkušený astrolog z nich dokáže sestavit základní profil. Jakousi bázi, samozřejmě bez

nuancí. Našel by třeba sklon k násilí. Dešifroval by druh emocionality. Vztah k penězům. Rodinnou strukturu. To je půda, ve které klíčí všechno jednání – pozitivní i negativní. Myslím, že zločin je v podstatě jednoduchý. Vyrůstá pořád ze stejných zákonitostí. Jenom to, co je vidět, ta horní civilizační vrstva se mění.“

Györffy dopil kávu. Díval se na svůj obrázek. Pak pod něj napsal několik jmen a stránku z katalogu vytrhl.

„Ptal ses, jaký směr bych ti ukázal. Když si přečteš pár knih tady od těch autorů, už budeš vědět, kudy dál.“ Podal papír Mariánovi, sáhl do kapsy, přidal svou navštívenku. „Kdybys v něčem potřeboval poradit, ozvi se.“

„Köszi, Zoltán,“ poděkoval Marián a podal mu svou vizitku. „„Köszi szépen!““

Na protější straně u divadla zahlédl Sabinu. Blížila se přes náměstí, její obraz plul v rozpáleném vzduchu jako fata morgana. Györffy ji taky uviděl.

„Ale myslím, že to nebude zapotřebí,“ řekl s úsměvem. „Proč bys mně volal do Budapešti, když máš v Praze svou soukromou astroložku!“

Vraceli se do Prahy po vedlejších silnicích. Nespěchali. Dolnorakouské vinice vystřídaly jihomoravské, podobný ráz krajiny, podobné vesnice. Pomalé červnové stmívání krajiny ponechávalo obrysy ještě dlouho po západu slunce. Sabina mluvila o semináři. Jela na něj s obavou, teď byla šťastná, že ho absolvovala. Říkala, že jí otevřel spoustu nových témat. Musí si je seřadit, než s nimi začne pracovat, ať už v astrologickém centru, ve kterém vedla kurzy, nebo v rádiu, kde jí nabídli, aby vedla pravidelnou psychologickou poradnu. Ptal se Mariána, jestli se ty tři dny, kdy seděla na přednáškách, nenudil. Pověděl jí o svých debatách s Györffym. Ukázal jí papír se jmény autorů, které mu profesor doporučil. Sabina byla překvapená.

„Nikdy ses nezmínil, že by tě astrologie zajímala.”

„Nevěděl jsem to,” řekl. „A nevím to doteď. Zkusím si něco přechíst.”

Napadlo ho, že zatím neměli mnoho času mluvit o svých zájmech. Znali se pár měsíců. Poprvé se potkali na narozeninové oslavě Sabinina muže. Kapitán Rostislav Bor pracoval na Oddělení pro vyšetřování vražd jako Marián, několikrát se sešli ve stejném týmu, v práci si dobře rozuměli. Rosťa byl temperamentní, chytrý, atletický typ, ženám se líbil. Věnovaly mu pozornost, kterou opětoval. Marián ho často zastihl v důvěrném hovoru s praktikantkami, řeč těla napovídala, že se neprojednávají služební záležitosti. Když Mariánovi na narozeninovém večírku představil svou ženu, zaskočil ho. Sabina byla nevšedně krásná. Neměla vybízivou roztomilost mladinkých praktikantek, nesla v sobě tajemství. Marián cítil, že by je s ní za určitých okolností mohl sdílet. Nevěděl za jakých, ale rozhodl se, že to prozkoumá. Pozval ji na ochutnávku slovenských vín, kam se původně chystal jít sám. Řekla, že se jí to nehodí. Když odcházel z oslavy, vzala si jeho číslo. Za dva dny mu volala, že přece jen přijde. Brzy poznal, že je to typický rys její povahy: váhavá, postupně se rozvíjející zvědavost.

„Od Junga jsi něco četl, ne?” zeptala se, zatímco hleděla na seznam autorů načmáraný Györffyho rukou. Marián s lehkým zahanbením zavrtěl hlavou. Jediné, co o Jungovi věděl, bylo, že vystudoval medicínu a specializoval se na psychiatrii. Přátelil se s Freudem. Nebo byli oponenti? Oba dva místo tradičního zkoumání psychických chorob s oborem experimentovali, ale každý jinak. Jung zdůrazňoval důležitost intuice. To bylo Mariánovi blízké. Při policejním vyšetřování taky rád experimentoval a intuice hrála v jeho práci významnou roli. Většinu kolegů byl kvůli svému *pocitářství* k smíchu. Zpočátku se jim pokoušel své duševní pochody vysvětlovat. Časem pochopil, že intuice se vysvětlit nedá. To zdánlivě svědčilo proti ní. Na druhou stranu se Mariánovi ještě nestalo, že by ho zklamala.

Projížděli táhlými kopci Vysočiny a Marián se rozpovídal o své práci. Mluvil o tom, čím ho kriminalistika vždycky přitahovala, jak se k policii dostal, co očekával a co mu v praxi nejvíc chybí. Mluvil o ubíjející byrokracii, kterou nenáviděl, a o momentech radosti a vzrušení, kdy se každodenní rutina nakrátko mění v tvůrčí práci. Bylo to poprvé, co se Sabině opravdu otevřel. Mlčky poslouchala a on přemýšlel, jestli se jí Rosta taky takhle svěřuje.

„Napadlo mě, že by nám psychologická astrologie mohla pomáhat při sestavování profilu pachatele,“ řekl nakonec. „Györffy se mnou souhlasí. Říkal, že mi určitě ráda pomůžeš.”

Zasmála se. „Když to říkal Györffy, tak se na to můžeš spolehnout.”

Položila mu hlavu na rameno a dívala se do tmavnoucí krajiny. Čím víc se blížili Praze, tím byli zamlklejší. Marián myslel na Sabinino manželství. Byla si jistá, že ji Rosta podvádí. Marián tomu věřil, ale bál se navrhopat radikální řešení. Nechtěl podniknout nic, co by rozpad jejich manželství uspíšilo. Má-li k němu dojít, dojde k němu. Vztahy měly svou vlastní dynamiku a délka jejich trvání nebyla přímo závislá na štěstí partnerů. Věděl to z vlastní zkušenosti. Ženatý nikdy nebyl, ale prožil sedmiletý vztah se ženou, se kterou chtěl zůstat celý život. Jenže Darja byla nevyлéčitelně nemocná, a i když oba odmítali věřit nevyhnutelnosti osudu, nakonec se lékařské prognózy naplnily. Od její smrti žil sám a předpokládal, že už to tak zůstane. Teď byl zničehonic zase zamilovaný. Po dlouhé době se nacházel ve stavu, o kterém myslel, že už se nikdy nevrátí. Ale vrátil se, vzrušující a intenzivní, a Marián měl strach rozmělnit ho úvahami o konkrétních krocích a opatřeních, které je třeba podniknout, aby se řečiště citů zregulovalo. Nechtěl je regulovat, chtěl v něm plout. Dokud to půjde.

Jáchym tušil, že Smrad přijede. I když se to v neděli odpoledne nestávalo. Dnem konopí byla tradičně sobota, někdy pátek a samozřejmě svátky. O trávu byl zájem nejen na Silvestra, ale stejně tak o Velikonocích nebo na prvního máje. Jáchym se na Kladensku staral o dobrou náladu v každé roční době, za každého počasí a zasvěcenci to dobře věděli. Bohužel i Smrad.

Sundal si ochrannou roušku, uklidil postřikovač, svlékl si rukavice. Dlouho nepršelo, škůdci v sadu se za poslední dny hodně rozmnožili. Byli i na zelenině. Housenky, plodomorky, dřepčící. Ve sklenících s konopím udržoval vysokou vlhkost, to byla nejlepší prevence proti roztočům. V květnu objevil několik ojedinelých svilušek a zdárně je zlikvidoval nimbovým olejem, než začaly tvořit kolonie. Teď se rostliny zdály zdravé a rychle sílily.

Do vjezdu zabočila zelená dodávka. Milan přijížděl dvakrát týdně touhle dobou pro čerstvé saláty, které pak rozvážel po restauracích. Dřív odebíral i karafiáty, ale poté, co se matka odstěhovala do Nymburku, Jáchym od jejich pěstování upustil. Chtěl mít čas na to, co mu dělalo radost.

„Tak už jsi mě zase dohonil,“ řekl Milan, jakmile vystoupil z auta. „Všechno nejlepší! Kdy budeš slavit?“

„Možná se letos na oslavu vykašlu. Nejsou to kulatiny.“

Byli stejně staří. Milan oslavil dvaatřicáté narozeniny začátkem jara, Jáchym měl ve zvyku spojovat svou oslavu se svátkem slunovratu. Měl slavnosti pod širým nebem rád. Pozval kamarády, seděli na zahradě, grilovali, zpívali, hráli na kytaru. Často se rozcházeli až ráno a Jáchym cítil, že jsou spojeni něčím větším než svými malými životy. O Bohu s kamarády nikdy nemluvil, ale za společně strávených nocí venku pod hvězdami byl plný lásky. Letos na žádnou oslavu nebylo pomyšlení. Kvůli Smradovi.

„Jak se vede tátovi?“ zeptal se, zatímco Milanovi podával přenosky se salátem.

„Drží se.“

Jáchym znal starého pana Staška od dětství, kdy je trénoval ve fotbale. Teď mu bylo sedmdesát, měl pokročilého parkinsona a Jáchym mu na podzim posílal kořeny samičích rostlin konopí. Milanův otec si z nich vyráběl sirup, který mu přes zimu pomáhal s chorobou bojovat. V době vegetačního růstu žvýkal čerstvé listy. Jáchym už je měl pro Milana připravené. Před chvílí je natrhal.

„Táta je ti moc zavázanej,“ řekl Milan, když platil saláty. „Zvládá to jenom díky konopí. Nic jinýho mu nepomáhá.“

Jáchym přikývl. Věděl, co konopí dokáže. Za kořeny a listy si od pana Staška nikdy nic nevzal, ale občas mu Milan přivezl nějakou pozornost. Dnes vytáhl z auta dortovou krabici. „Měli jsme v rodině svatbu, tady máš malou ochutnávku.“

Jáchym nadzvedl víko. Krabice byla plná cukroví a maličkých svatebních koláčků. Poděkoval a strčil si jeden do pusy.

„A co vy? Kdy do toho s Hedvikou prašíte?“ vyzvídá Milan.

„Už brzy. Možná na podzim.“

„Pozdravuj ji ode mě.“ Milan vlezl do vozu, vycouval na silnici, mávl Jáchymovi na rozloučenou a rozjel se kolem zdi statku ke Kladnu. Jáchym se za ním díval. Zmínka o Hedvice mu zrychlila tep. Znovu začal myslet na Smrada. Nemůže dovolit, aby se takhle choval. Musí mu zatnout tipec. Jenže jak? Smrad byl nebezpečný. A chytrý. Dokázal svoje prasáctví skrývat stejně šikovně jako jiné věci. Měl na to vhodný obličej: mužný, jasně řezaný, čestný, s modrýma očima a vějířky vrásek, které budily dojem, že se často směje. Jenže se nesmál skoro nikdy. Jeho oči dovedly člověka sledovat jako oči kobry. Jáchyma by zajímalo, kdo všechno ví, že se za maskou poutivce skrývá nízká povaha. Smrad.

Vstoupil do domu, prošel chodbou a nahlédl do pokoje. Hedvika ležela na gauči. Měla zavřené oči, ale viděl, že nespí. Posadil se k ní, krabici s cukrovím v ruce.

„Mám tě pozdravovat od Milana,“ řekl. „Nechceš ochutnat svatební koláček?“

Prudce otočila hlavu na druhou stranu. Ucho, na kterém předtím ležela, měla jasně červené. Pohladil je konečky prstů. Ucukla.

„Co uděláš?“ zeptala se.

„Co chceš, abych udělal?“ odpověděl otázkou.

„Zabij ho.“

Člověk má zlo přemáhat dobrem, říkal vždycky otec. Ale někdy není vyhnutí.

„Dobře,“ řekl.

Otevřela oči, zkoumavě na něj pohlédla. Pak se usklíbila. „Nemyslíš to vážně.“

Mlčel. Posadila se. V jejím obličejí i pohybech byl pohrdavý výraz, který se mu nelíbil. Nerozuměl mu. Vstala. Dávala při tom pozor, aby o Jáchyma ani nezavadila. Od samého rána se vyhýbala jakémukoli tělesnému dotyku. Přemýšlel, jestli má předstírat, že si toho nevšiml, nebo o tom naopak otevřeně mluvit. Bude lepší promluvit s ní o tom. Nic jí přece neudělal.

„Musím jet. Když nebudu za půl hodiny sedět za kasou, vyhodí mě,“ řekla a vyšla z pokoje. Slyšel, jak jde chodbou ke koupelně. Šel za ní. Stála před zrcadlem a česala se.

„Pojedu s tebou,“ navrhl. „A po směně tě vyzvednu.“

Zavrtěla hlavou. Její oči mu říkaly: *Včera jsi měl jet*. Byla to jasná výčitka, ale protože ji neřekla nahlas, vyslovil ji sám. „Vyčítáš mi, že jsem byl pryč?“

„Ne.“ Nikdy předtím si neuvědomil, jaká škála významů se dá vložit do jedné slabiky. Samozřejmě mu měla za zlé, že byl pryč. I když to věděla dva týdny dopředu. Včas jí o plánované návštěvě u matky a sestry řekl, i o tom, že si vezme auto. Tvrdila, že to není problém, pojedou domů autobusem. Směna jí končila v deset, autobus jel o dvacet minut později. U supermarketu nasedne, na zastávce přímo u statku vystoupí. Není čeho se bát. Jáchym si to taky myslel. Nechávali Ramba neuvázaného. Byl dobře vycvičený. Obíhal v jejich nepřítomnosti celý statek, hlídal. Jenže Smrad se ke statku vůbec nepřiblížil.

„Je to moje chyba, neměla jsem nastoupit k němu do auta,“ pokračovala Hedvika. Hořkost v jejím hlase se stupňovala do útočnosti. „Měla jsem těch pár minut počkat a jet autobusem. Vlastně si za všechno můžu sama! Měla jsem vědět, že toho využije! Že mě místo domů zaveze do lesa! Že mě...“

„Přestaň.“ Už to nemohl poslouchat. Když se pozdě v noci vrátil z Nymburku, vylíčila mu událost se Smradem tak přesně, že se Jáchymovi zdálo, jako by seděl s nimi v autě. Jako by viděl Smradův pronikavý pohled, jako by slyšel jeho hlas šeptající výhrušné ohavnosti, o kterých každý muž ví, že ženu vyděsí a učiní ji povolnou, aby zabránila horšímu násilí.

Hedvika se na něj přes zrcadlo podívala. „Nechceš slyšet, co mě nutil, abych dělala? Co dělal on mně? A co znovu udělá?“

„Neudělá. Nedovolím mu to,“ řekl rázně. Jenže rázný nebyl a ona to věděla. Měl ústupnou povahu, rád s lidmi vycházel po dobrém, i s těmi, kteří mu naháněli strach. S těmi hlavně. Proto Smradovi dával tolik trávy, kolik si řekl. A říkal si čím dál víc. Od chvíle, kdy zjistil, že Jáchym nepěstuje jen zeleninu a ovoce, ho měl v hrsti. Využíval toho, že se pohybuje na druhé straně zákona, nesmyslného zákona, který Smrad sám překračoval, ale to na věci nic neměnilo. Jáchym byl *grower*, a kdyby ho obžalovali, neměl by u soudu šanci. Dostal by několik let natvrdo, i když jeho pěstírna byla malá. Nikoho nezaměstnával, jediné Hedvika mu pomáhala. Nedělali nic víc, než co jim přinášelo radost. Nepěstovali pro peníze. Měli omezenou klientelu, omezený výdělek. Oba konopí milovali. Věděli, že v nich odkrývá koutky, které by jinak zůstaly zavřené. Experimentovali s celou škálou odrůd. Některé byly opravdu velebné – kouřit je bylo jako celebrovat mši.

„Dovolíš mi všechno a on to ví.“ Hedvičin tón už se neposmíval ani neútočil. Byl věcný. Odložila hřeben, protáhla se kolem Jáchyma (pořád úzkostlivě dbala na to, aby se ho nedotkla), v chodbě si vzala tašku a klíčky od auta. „Nemá

před tebou respekt. Kdyby záleželo jen na tobě, klidně to zítra udělá znovu.“

Vyšla z domu. Bez ohlédnutí, bez pozdravu kráčela k autu zaparkovanému pod pergolou. Nasedla, zabouchla dvířka. Ze všech jejích pohybů četl zklamání. Vyčítala mu, že neplní svou roli muže–ochránce. Díval se, jak se auto vzdaluje. Odpoledne se klonilo k večeru, ale horko nepolevovalo. Vzduch nad rozpáleným asfaltem vozovky se chvěl a spolu se slábnoucím zvukem motoru asocioval rozkomíhanou doznívající strunu. Po dlouhých desítkách vteřin konečně nastalo ticho. Jáchyma v tichu vždycky napadaly původní myšlenky.

Přejížděl očima po krajině. Od lesa (tam se to včera stalo) přes řepkové a kukuřičné pole až k pískovcové zdi statku. Mezi kameny byla z cihel vysázena dvě V, počáteční písmena dědečkova a otcova jména: Václav Valík. Ačkoli pískovec i cihly časem erodovaly, monogram byl stále čitelný. Jáchym se na něj díval a vzpomínky se mu zatoulaly k otci. Ohlédl se na silnici. Byla prázdná. Měl chuť vytlačit ze stodoly motorku, sednout na ni a jet. Kam až mu vystačí benzín. A ještě dál. Ale tušil, že se Smrad objeví. Přijede, aby si Jáchymovu bezmoc vychutnal a aby se ujistil, že bude tancovat podle jeho píšťalky. Jáchym stál tiše, bez hnutí. Měl pocit, že mu otec něco chce říct. Znehybněl, naslouchal. Otcova slova pomalu dostávala konkrétní tvar.

Když jí střecha statku zmizela ze zpětného zrcátka, stavidlo v Hedvice se uvolnilo. Začala plakat. Nejdřív neslyšně, ale tlak v hrudi se dral ven s čím dál větší naléhavostí a vyrážel z ní neartikulované vzlyky. Cítila, že se přestává kontrolovat. Na prvním rozcestí uhnula do lesa, vyřadila rychlost, nechala auto setrvačností dojet za hromadu štěrku připraveného na zpevnění cesty. Plakala se zavřenýma očima, křečovitě, tváře si utírala hřbetem ruky. V přihrádce na palubní desce ležel balíček s posledním kapesníkem, šetřila si ho na později, až

se bude muset vysmrkat. I v zoufalství a silných citových hnutích si ponechávala smysl pro realitu. Neztratila ho ani včera v noci, když ji Smrad zavezl do tmy mezi stromy. Bylo to na druhém konci lesa, nevěděla, že je tak hluboký, nikdy předtím tam nebyla. Smrad to místo očividně znal.

„Narvu ti ho až do krku,“ řekl a jediným škubnutím jí utrhł ramínko šatů. „Uděláš, co ti řeknu, jinak se z tohoto lesa nedostaneš.“

Věřila, že to není planá výhrůžka. Přesvědčil ji tón jeho hlasu. Tichý, sešněrovaný. Muži se většinou dovedli ovládat lépe než ženy, ale ne když jim semeno tlačilo na mozek. V některých z nich se pak probouzel golem. Hedviku tupá síla vždycky děsila. Uhýbala jí. Včera nebylo kam uhnout. Vytáhl ji z auta. Zkusila se mu vykroutit, ale neměla proti němu nejmenší šanci. Povalil ji na zem.

„Roztáhni kejty, čubko jedna nadržená! Vytřepu ti tu tvoji mokrou díru, že budeš kňučet!“ syčel jí do ucha. A další, ještě ohavnější věci. Výrazy, které před ní nikdy žádný muž neřekl. Byla tou mírou sprostoty jako omráčená. Udělala všechno, co po ní chtěl.

Tlak v hrudi se pomalu zmenšoval, vzlyky ustávaly. Sáhla po kapesníku, utřela si oči, důkladně se vysmrkala. Cítla, jak se jí vrací rozvaha. To byla její zbraň. Projevilo se to i tehdy, když jim Smrad přišel na konopí. Přijel tehdy sám. Tvrdil, že dostal anonymní udání. Bylo to možné, zásobovali sice jenom známé, ale ti měli zase známé. Okruh lidí, kteří o pěstírně věděli, se nedal držet pod kontrolou. Smrad procházel zeleinové skleníky a při tom po Hedvice pokukoval. Vždycky jí svlékal očima. Doufala, že do zadní části zahrady, oddělené stodolou, nepůjde. Ale nemohli mu v tom zabránit. Šel tam a měl je v hrsti. Nadiktoval jim své podmínky.

Jáchym tenkrát reagoval iracionálně. Chtěl s pěstírnou skoncovat, všechno zničit. Hedvika mu to rozmluvila. Cítla, že je lepší Smrada do věci namočit. Od té doby ho zásobovali. Postupně zvyšoval nároky. Nevěděli, jestli začal prodávat

nebo víc konzumovat. Obojí bylo nepříjemné, ohrožovalo to jejich bezpečnost. Ale říkali si, že čím víc toho chce, tím je na nich závislejší a tím méně problémů jim bude dělat. Jeho včerejší čin ukázal, jak moc se mýlili.

Co nesvedla sprcha, se podařilo slzám. Hedvika cítila, že ji pláč očistil. Ráno plakat nemohla. Byla ve svém těle jako cizinec, který se nevyzná a zmateně bloudí. Jakýkoli tělesný dotyk v ní vyvolával vzpomínku na uplynulou noc. Ošklivila se sama sobě. Ani když se Jáchym vrátil a ona mu všechno řekla, nebylo to lepší. Nepomohla si, jenom to na něj hodila. A on si s tím ve své laskavosti nevěděl rady.

Rozhlédla se. Byla na lesní cestě sama, od silnice ji oddělovala hromada štěrku. Sáhla do tašky. Pistole byla větší, než se jí včera zdálo. Vzala ji do ruky, namířila skrz okénko na kmen modřínu, lehce položila ukazovák na spoušť. Vzápětí paži spustila dolů. Znovu ji zvedla. Udělala to několikrát. Odjistila, zajistila. Brzy se pistole v její ruce stala něčím samozřejmým. Jako kdysi. Vytáhla zásobník – byl plný. Nasadila ho zpět. Schovala pistoli do tašky. Poprvé od včerejší noci se usmála – představila si jeho výraz, když na to přišel.

Nastartovala. Za dvanáct minut začíná směna. Nikdo Hedviku nebude postrádat. Omluvila se, sehnala náhradu – kolegyně Jeremiášová slíbila, že za ni zaskočí. Práce pokladní sice nebyla výhra v loterii, ale bylo by nepříjemné ztratit ji. Patřila k pilířům, o které se opíral Hedvičin život. Kdysi byl jediným opěrným bodem Dětský domov. Když ho opustila, našla si Jáchyma. Její bývalé kamarádky se divily. Ohrnovaly nos: zelinář! Platila za krásku, podle nich to mohla dotáhnout dál. Nevěděla, kam dál. Jednou se její fotografie ocitla na obálce bulvárního časopisu, brzy nato přišly další nabídky. Ale ji nelákal úspěch v modelingu. Netoužila po popularitě, velkých penězích a jiskřivém společenském životě. Potřebovala lásku a klidnou jistotu. V Jáchymovi našla obojí – byl to, čemu se říká boží člověk. Proto mu o pistoli vůbec neřekla. Nejlépe když to vyřeší sama.

Vrátila se na silnici, projela kolem Luhanova pole (už několikrát ji napadlo, že to byl Luhan, kdo je tenkrát udal, ale důkaz neměla), na křižovatce zahrnula do opačného směru, než byl supermarket. Ještě netušila, jak to provede, ale věděla, kde na Smrada počká. Až bude po všem, zase se všechno vrátí do známých kolejí. Den za dnem bude odebírat zboží z pásu, skenovat čárové kódy, upíjet studenou kávu z hrníčku postaveného pod pokladnou. Bude rychlá a přitom zdvořilá – na tom si vždycky zakládala. Volné chvíle bude trávit s Jáchymem. V zeleninové zahradě, ve sklenících, v sadu. Bez spěchu, jak to oba měli rádi. Rozvolněný čas, vůně hlíny, jeden dva jointy, pes na zápraží. Šťěstí, které si vybudovali a kterého se nevzdá. Ne kvůli Smradovi.

Znovu se mu potvrdilo, co dávno věděl: Kurvy se kurvami už rodí. Nestávají se jimi v průběhu života. Mají to v sobě odjakživa: prodejné libido. Osvalda vždycky vzrušovalo. Trpěl, kdykoli s Hedvikou mluvil. Dělal, že si to neuvědomuje. Několikrát ji zastihl na statku samotnou. Potají si ji natočil na video. Víc udělat nemohl, byl tam ten pes. Ostrý kavkazák. Střežil ji na každém kroku, Osvaldovi nezbývalo než čekat na příležitost. Dočkal se. Měl pocit satisfakce. Musela vědět, že k tomu dojde, dlouho jí to signalizoval. Tím, že mu vlezla do auta, si o to řekla. Kurva.

Blížil se ke statku a uvažoval, jaký vzorec chování zvolit. Původně sem nechtěl jet. Měl v úmyslu se pár dní neukázat, aby zneklidněli. Hlavně ten trouba. Osvalda mrzelo, že neviděl Jáchymův výraz ve chvíli, kdy mu to říkala. Teď už bude jiný, šok odezněl, zuřivost už se určitě začala měnit ve strach. Strach patřil k Osvaldovým osvědčeným pomocníkům, jenže tentokrát se věci vymkly jeho kontrole. S tou pistolí mu udělala pořádnou čáru přes rozpočet. Nechápal, kdy se jí to povedlo. Musel mít zatmění. Byla do té míry poslušná, že si přestal dávat pozor. To se mu stávalo málokdy.

Rozkoš pro něj byla vždy spojená s ostražitostí. Věděl, co si může dovolit a od čeho má dát ruce pryč. Na příliš chytré ženy a dívky si netroufal. V Hedvice se spletl. Stejně jako v té mladé Chladilové před dvěma roky. Byla mazanější, než se na první pohled zdálo, dostala Osvalda do slepé uličky. Ještě dnes má v paměti svou tehdejší paniku. Ze strachu zničil celý vzácný archiv. Tak dlouho na něm pracoval, a během chvilky bylo všechno pryč! Úplně zbytečně! Dodnes litoval, že se tak unáhlil. Nová sbírka rostla jen pomalu.

Zastavil před statkem, rukou nervózně zajel k pozdrvu, dotkl se náhradní zbraně. Pořád si nebyl jistý, jestli nedělá chybu. Pohledem klouzal po oknech. Opíralo se do nich slunce, neviděl dovnitř. Jáchym sekal trávu před domem. Když Osvaldovo auto zahlédl, vypnul sekačku, vykročil k němu. Osvald ho napjatě sledoval. Vsadil by se, že mu tu pistoli dala. *Ukaž, že jsi chlap*, řekla nejspíš. To kurvy říkají. Teď stojí za záclonou v pokoji a dívá se. Jáchymovy ruce byly prázdné, ale měl volné tričko. Plاندalo mu kolem boků, klidně pod ním mohl zbraň schovávat. Byla by to hořká ironie nechat se zastřelit svou vlastní pistolí, blesklo Osvaldovi hlavou a mimoděk přemýšlel, co by s jeho mrtvým tělem udělali. Asi by ho zakopali pod okny. Hnojili by ho. Okopávali. Sekali by nad ním trávník. Ten mizera by na něj schválně chcal.

„Dobrej!“ Jáchym zvedl ruku, kývl na pozdrav. V obličejí ani stopu hněvu či rozrušení. Osvald z něj nespouštěl oči. Většinou dovedl z chůze a držení těla rozpoznat potlačované emoce. Zdálo se mu, že Jáchym nic nepotlačuje. Blížil se svým houpavým krokem, ověšený pírsky a cinglátky, ptačí ramena dopředu, nahrbená záda, ve tváři jako obvykle ospalý úsměv, za uchem smotaného jointa. Osvald se na něj díval přes přední sklo a byl si čím dál víc jistý: ten idiot nic neví. Neřekla mu to! Přece jen nebyla tak chytrá. Namlouvala si, že se s Osvaldem vypořádá sama. Cha! Nebo byl včerejší scénář podle jejího gusta? Od kurvičky z děcáku se nic jiného nedalo čekat. Chtěla by, aby to pokračovalo? Ukradená

pistole má možná celé záležitosti dodat rajcovní notu. Oswald cítil, jak ho ta myšlenka vzrušuje. Vůbec by nebyl proti, hrát si s ohněm ještě víc než obvykle. Představa, že mu Jáchym bude dodávat marjánu a on mu za to bude pilně nasazovat parohy, ho rozjařila. Vyklonil se z auta.

„Jedu okolo, tak mě napadlo, že se stavím.“ Díval se, jak Jáchym vytahuje jointa zastrčeného za uchem a zapaluje ho. Okamžitě pocítil touhu dát si taky. Od té doby, co si ho náčelník zavolal na kobereček, byl opatrný, věděl, že ho Lír ostražitě hlídá. Ale teď byla neděle večer, Lír v nedohlednu a chuť dát si brčko Oswaldovi brnkala na všechny nervy v těle. Zahulit si a obrátit do sebe pár panáků – přesně to potřeboval. Poslední dobou konzumoval víc než dřív. Bránil se tím proti depresím, které ho čím dál častěji přepadaly. Taky počasí bylo na vině. Už celý měsíc nepršelo, těžký rozpálený vzduch tlačil k zemi, Oswald mu potřeboval zevnitř vzdorovat.

„Po takovém horkým dnu trocha zeleniny bodne,“ prohodil. Jáchym mu beze slova jointa podal. Oswald nedočkavě potáhl. Účinek na sebe nedal dlouho čekat. Útroby, ještě před chvílí stažené nervozitou, se začaly uvolňovat. Dal si dalšího šluka a ucítil první předzvěst radosti. Vstoupila do něj dýchací trubici a usadila se v důlku mezi klíčními kostmi. Stres, se kterým sem jel, rychle mizel. Nechápal, z čeho měl obavy. Žádné nebezpečí mu nehrozilo. I kdyby na něj ten trotl vytáhl pistoli, byl by to jen zábavný výstup klauna. Cha! Oswald by ho natotata odzbrojil. Zbystřeně vnímal energii ve svém těle. Příjemně proudila, neburcovala. Stimulovala smyslové vjemy.

„Nějaká nová odrůda?“ zeptal se, překvapený rychlostí a intenzitou nástupu. Měl s trávou několikaletou zkušenost, poznal kvalitu po prvních dvou šlucích. Tahle byla absolutně špičková. „Dej mně toho víc.“

„Nemám. Není to moje setba.“

Něco v jeho hlase Oswaldovi prozradilo, že lže. Okamžitě se naježil. Nenechá se osírat. Ten trouba zřejmě zapomněl,

kdo to tady má na povel. Stačí, aby Oswald řekl pár slov do telefonu, a je utrum – jak s pěstitelem, tak s pěstírnou. Což by samozřejmě byla škoda. Neměl zdání, kde jinde by přišel k tak kvalitnímu konopí. A kvalitní potřeboval, ty děvky byly vybíravé. Čím mladší, tím vybíravější. Takže radši jenom trošku pustit hrůzu. Sáhl pro telefon a mlčky si s ním pohrával. Stačilo to. Jáchym sedl k němu do auta. Nikdy mu zboží nepředával venku a nikdy ve větším množství naráz. Byl obezřetný – v rámci svého podnikání. Oswald ani nepostřehl jak, a na sedadle ležel malý igelitový sáček.

„Děláš si srandu? Koukej toho navalit víc!“

„Víc nemám, vážně,“ dušoval se Jáchym. „Dostal jsem akorát ochutnávku.“

Oswald už nenaléhal. Při nejbližší příležitosti musí skleníky zkontrolovat. Kdoví, co tam ten neřád všechno schovává. Ještě jednou potáhl, krátký zbytek jointa vrátil. Strčil pytlíček do kapsy. O tuhle vzácnost se rozhodně s nikým dělit nebude, vynese ho až do nebe. Už teď se cítil nebesky.

„Je to pecka,“ řekl s uznáním. „Proč ji nemáš ve skleníku?“

„Uvažuji o tom.“ Jáchym vystoupil z auta. „Prý je nenáročná. A rychlá – sklizeň po osmi týdnech.“

Oswald znovu přešel pohledem po oknech statku. Zajímalo by ho, jestli Hedvika za některým z nich stojí. Rád by ji po včerejšku viděl. Hlavně její oči. V očích dívek, které donutil k poddajnosti, vždycky četl bázlivou nejistotu. Čekaly, co bude dál. Připadaly si ponížené, zneužité, připravené o sebeúctu. Nevěděly, kudy kam. Jejich ztráta sebevědomí ho vzrušovala ze všeho nejvíc. Hrál si s nimi jako kočka s myší. Zděšená, poraněná myš málokdy našla cestu na svobodu. Zpasivněla, ztratila vůli. Tak jako matka. Kdysi Oswalda přiváděla k zoufalství. Miloval ji a ona ho za to trestala. Dávala mu najevo, jak málo jí na něm záleží, dnes jí to konečně mohl oplatit. Karty se obrátily. Byla bezmocná. A on měl její peníze.

Po silnici přešel traktor, seděl v něm Luhan. Mávl jim na pozdrav. Tenkrát po té štáře se tvářil uraženě, nemohl

Osvaldovi zapomenout, jak mu šmejdil ve statku, vztekly se bránit. Proč hledá zrovna u něj? Proč si neposvítí na Staška? Copak neví, čím si dědek léčí parkinsona? Cha! Ani netušil, že Osvalda přivedl na správnou stopu. Dostat se od starého Staška k Jáchymovi už byla hračka. Stačilo mít kapku trpělivosti.

Luhan z traktoru něco zavolal, ale nebylo mu rozumět. Osvald ho nechal přejet a nastartoval. Odměřeně Jáchymovi kývl. Přestože v něm všechno zpívalo radostí, držel si vnější odstup. Nesměl tomu kretěnovi dát najevo, jak moc je na něm a jeho trávě závislý.

Pomaloučku odjížděl. Když míjel pergolu, všiml si, že parkovací stání je prázdné. To znamenalo, že Hedvika odjela. Buďto do práce, anebo... Osvald se snažil vžít do jejího způsobu uvažování. Co by udělal, kdyby byl na jejím místě? Přemýšlel. Napadlo ho pár znepokojivých možností. Z logiky věci vyplývalo, že by se měl mít na pozoru. Vzápětí se svým obavám vysmál. Ženská logika? Všechny myslí frndou!

Předjel Luhana a podíval se, kolik je hodin. Už zase se v něm začala probouzet žádost. Ale do večerní schůzky zbývala spousta času. Ještě se zastaví doma a převleče si tričko. Pak pomalu pojedou na místo srazu. Chtěl tam být první, aby zmonitoroval okolí. Ta věc se nevyvíjela, jak očekával. Minule si užil ostudu. Byl na šrot, ruply mu nervy, málem ji zabil. Tentokrát si musí dát bacha. A taky zvážít rizika a potíže, které mohl způsobit ten plešatý náfuka. Jezdí porsche a přitom mu teče do bot! Ale právě v tom byl kámen úrazu. Jestli to s ním jde s kopce, zuřivě kolem sebe kope. Dokazovaly to i jeho výhrůžky. Bude třeba hlídat si ho. Vymyslet strategii. Osvalda už mnohokrát napadlo, že se minul povoláním, měl jít k armádě. Zřejmě by byl lepší voják než policista. Policejní služba poskytovala až moc velkou škálu příležitostí chovat se svinsky. Věděl, že mu říkají Smrad. Neměl v úmyslu na své pověsti nic měnit.

Náhody neexistují. Všechno, co se děje, je jenom součástí něčeho, co už se stalo. Zločin a trest. Nádech a výdech. Narození a smrt. Nic nenastává samo o sobě. Víím, proč tady právě teď sedím a tohle píšu, znám bezprostřední příčinu, která je následkem příčiny, kterou vyvolala starší příčina. A tak dál. První příčinu neznám. Není v mých zápiscích, tak daleko nesahají. A i kdyby sahaly, zpátky se člověk nemůže vrátit, dá se jít jenom dopředu. Pokud možno promyšleně. Aby člověk neudělal nic, o čem neví. Aby ho nezaskočily okolnosti. Ani ty nejsou náhodné, nedají se změnit, ale dá se nad nimi získat kontrola. Proto tenhle deník. Jeho smyslem je ukládat do paměti každou událost. Třeba rozhovor v obchodě. Zdánlivě bezvýznamný.

„Láhev gruzínského koňaku,“ říkám. Jeho oblíbená značka. Mladá prodavačka přejede pohledem po lahvích za pokladnou. Několik jich přerovná, hledá i v zadních řadách.

„Gruzínský bohužel nemáme.“

Okamžik se rozhoduju, jestli mám jít jinam. Nakonec to zavrhnu.

„Tak mi dejte metaxu.“

Sleduju, jak ji bere z regálu. Potutelně se na mě dívá. Myslí, že se chystám kvalitně opít. Netuší, jakou službu má koňak vykonat. Už brzy. Za pár hodin. Zahlédnu se v odrazu skleněné tabule, když vycházím z obchodu. Napjaté svaly na krku, příliš tvrdý výraz, z vlastních očí čtu vztek. Víím, odkud se bere, ale mohl by celý můj plán ohrožit. Musím se ho zbavit. Sevřu ruku do pěsti, pevně, ještě pevněji, vidím, jak mi zbělely klouby, ale stisknu ještě víc, silou vůle drtím svůj hněv, až v očích nezůstane nic než rozhodnost. Tu nemusím skrývat. Má ji v sobě taky. Bude to souboj kdo z koho. Vyhraju. Mám nejen větší motivaci, ale znám i delší řetězec příčin. Jsem silnější. I díky těmhle zápiskům.

Samozřejmě počítám s tím, že se objeví zádrhel. Něco se zvrtné. V takovém případě musím improvizovat. A pořád myslet na cíl. To, co se děje, nesmí pokračovat. Osa dobra a zla nemá začátek ani konec. Obojí je neustále přítomné. Ve mně, v něm,

v každém. V různé míře. Když ho zabiju, posloužím tím všem, protože zmenším zlo. To musím mít na paměti. Budu si to pořád opakovat. Budu si své zápisky znovu a znovu číst. Aby ze mě neunikla síla.

Obě dopisní schránky byly stejné. Zeleně natřené, s měděným štítkem. Na jednom stálo *Milada Štajfová*, na druhém *Marián Holina*. Brána byla taky zelená. V těsném sousedství nových administrativních budov působila jako z jiného světa. Z jiného času. I teď o půlnoci.

Marián odemkl a vstoupil do dvora. Měl dobře v paměti svůj první dojem – před patnácti roky. Dostal tenkrát výpověď z garsonky na Vinohradech, ve které už řadu let bydlel, a naléhavě hledal něco jiného. Prohlédl si aspoň padesát bytů, ale buď se mu nelíbily, nebo nebyly k zaplacení. Pak jednoho dne projížděl na kole Karlínem. U semaforu si všiml nalepeného lístečku s nabídkou pronájmu dílny. Z řady útržků s telefonními čísly zbýval poslední. Zavolał tam. Starší žena na druhém konci ho ujistila, že inzerát stále platí, může se na dílnu přijet podívat. Dorazil k ní za pět minut. Brána byla oprýskaná, ale dvorek za ní pečlivě upravený, záhon překypující květinami mu připomněl zahradu tety Jozefíny. Dům patřil ke staré karlínské zástavbě, která rychle ustupovala moderním budovám. Jedno patro, pavlač, venkovní schodiště. Dřívější nástrojařská dílna v přízemí byla ve špatném stavu jako celý dům.

„Bydlím nahoře,“ řekla majitelka, když ho dílnou provázela. Milada Štajfová-vdova-bývalá sekretářka na dopravní fakultě. Tehdy jí bylo šedesát. Krátce zastřižené vlasy v barvě zašlého stříbra, tuhé jako hřebíky, prozrazovaly základní rys její povahy. „Pronajmu vám dílnu, jenom když mi slíbíte, že tu nebudete dělat rámus. Žádná bruska, cirkulárka a podobné nesmysly.“

„Co muzika?“ zeptal se. Její úlek byl až komický.

„Máte kapelu?“ vyhrkla zděšeně. „Chcete tu zkoušet?“

„Chci tu bydlet,“ odpověděl. „Nepotřebuju dílnu, ale byt. Rád si pískám. Občas budu poslouchat reprodukovanou hudbu. Sem tam si zazpívám nějakou slovenskou písničku, abych nezapomněl mateřštinu.“

Představa, že by se k ní do domu nastěhoval, jí nebyla proti mysli. Jeho slovenský původ na ni ovšem dobrý dojem neudělal. „Nemám ráda Slováky,“ svěřila mu s přímostí, která ho zpočátku zarážela, ale v průběhu let ji začal přijímat jako něco, co usnadňuje život.

„Proč?“

„Protože nemají rádi Maďary.“

„Vy máte Maďary ráda?“

„Můj dědeček z matčiny strany byl Maďar.“

„Můj taky.“ Maďarští dědečkové prolomili ledy. Nejenže mu dílnu pronajala, ale nechala ho, aby si v ní udělal celou řadu stavebních úprav, které prostor změnil v příjemný loft. Nevadilo jí, ani když se přistěhovala Darja. Dokonce si ji oblíbila a v nemoci ji často navštěvovala. Po Darjině smrti se její vztah k Mariánovi ještě upevnil. Měl jasná pravidla. Marián umýval okna, Štajfová zametala chodník. Marián opravoval a natíral bránu, Štajfová chodila s tříděným odpadem ke kontejnerům. On si pískal, ona si stěžovala. Nadávala na všechno kromě Maďarů a Marián si zvykl její reptání brát jako něco samozřejmého. Kdyby jednoho dne přestalo, věděl by, že je mrtvá. Teď stála na pavlači, přes pokročilou noční hodinu velice živá, přidržovala si župan u těla a nadávala.

„Touhle dobou jsou slušní lidi dávno v posteli! To zase pudete do práce nevyspalej! To toho zase vyšetříte!“

„Něco jsem vám přivezl, chytejte!“ Hodil jí nahoru na pavlač pouzdro s pralinkami, které koupil u benzínové pumpy na kraji Badenu. Chytila je. Byla na svůj věk pohotová.

„Děkuju,“ řekla. Stejným tónem jako jiní lidé říkají *rádo se stalo*. Marián přistoupil ke svým dveřím, vsunul klíč do zámku. Cítil, že se na něj seshora dívá. „Přinesl vám ten rakouskej seminář něco?“

„Víc než jsem očekával,“ odpověděl po pravdě. Když nastupoval svou krátkou dovolenou, svěřil se jí, kam jede, ale neřekl s kým. Nechal ji, aby si myslela, že se astrologického semináře účastní z vlastního zájmu. „Každopádně jsem tam poznal jednoho sympatického profesora z Budapešti. Někdy vám o něm budu vyprávět. Dobrou noc!“

Odemkl, vstoupil do svého bytu, položil na zem cestovní tašku, zavřel dveře. Cítil únavu, ale byl šťastný. Sabina mu slíbila, že přijde příští týden na večeri. Rozhodl se, že jí uvaří brynzové halušky. Měl rodinný recept, v němž se skrývalo několik malých tajemství. Hlavní z nich bylo bílé víno, do kterého se brynza přes noc naložila. Když si vzpomněl na víno, otevřel lednici, nalil si sklenku z načaté láhve sauvignonu, napil se. První doušek na žízeň, druhý pro chuť. Ale žádná chuť se mu na patře nerozvinula, bylo moc studené. Postavil je na kuchyňský pult, aby zteplalo.

Pomalu začal rozbalovat tašku a vracel věci na své místo. Holicí strojek do koupelny, sako do skříně, rozečtenou knížku k posteli. Zíval u toho. Musí si nařídít budík. Slíbil Zdeňkovi, že bude v práci kolem osmé, aby osobně přijal nového kolegu. Diviš Mrštík. Policejní akademie, dvouletá praxe na různých odděleních. Zelenáč. Teď měl napevno nastoupit u nich. Zdeněk, přesvědčený o Mariánových pedagogických schopnostech, mu ho přidělil jako partáka, prý na doučení. Marián z toho nebyl nadšený. Nebál se, že by mu nové koště ukazovalo, jak zametat, ale měl nechut zdůvodňovat před naivním, snaživým mladíčkem své vlastní metody. Absolventi akademie mívali ve zvyku vyptávat se na pracovní postupy, s kterými se Marián do té míry sžil, že už o nich nepřemýšlel. Stačilo mu, že fungují. Jenže bude muset vysvětlovat, proč fungují, a to často nevěděl. Jako u intuice. Měl strach, že kdyby začal skutečně pátrat, jakými cestami se ubírá a proč je tak zatraceně spolehlivá, mohl by ji zaplašit. Jediné, co věděl s jistotou, bylo, že se hlásí pod pupkem. Jako teď. Znamé svírání v podbřišku ho upozorňovalo, že se

něco bude dít. Něco mimořádného. Ze zkušenosti věděl, že mimořádné záležitosti znamenají mimořádné pracovní nasazení, nespavost, boj s časem.

Doufal, že dnes v noci se ještě vyspí. Nechá otevřená okna, aby se do bytu dostalo aspoň k ránu trochu svěžího vzduchu. Byla o něj čím dál větší nouze. Už dvacet osm dní nepršelo, teplota stále stoupala. Byl to nejteplejší červen, jaký pamatoval. Meteorologové tvrdili, že od Britských ostrovů zvolna postupuje brázda nízkého tlaku, která do střední Evropy dorazí podle očekávání ve čtvrtek a přinese vydatný déšť. Pokud se nemýlili, čekaly Prahu ještě tři parné dny.

třetí den před deštěm

Poručík Diviš Mrštík nedávno oslavil – aspoň podle toho, co stálo v papírech – sedmadvacet let, ale vypadal jako čerstvý maturant. Byl dobře oblečený a používal vodu po holení, která příjemně voněla. Stisk ruky měl taky příjemný.

„Vy jezdíte bez helmy?“ zeptal se, když si Marián zamkl kolo do stojanu na policejním dvoře. „To byste neměl.“

„Je moc horko, potí se mi hlava“ vysvětlil Marián. Nebyl si jistý, jestli je Divišova výtka známkou chytrolínství, anebo přirozené zodpovědnosti. Rozhodl se, že novému partákovi co nejdřív nabídne tykání. To usnadní dorozumění. Když jeden druhému tyká, rychleji se dobere toho, jestli je sráč.

„Dáme si kafe,“ navrhl a zamířil do kantýny. Byla skoro prázdná, u jednoho stolu seděl Rosta s poručíkem Svobodou a Ivankou, praktikantkou z Brna, která si u nich odbývala roční stáž. Pracovali na případě právníka Hamouze, před měsícem zastřeleného kousek od své vily. Hamouz měl prsty v podvodech s nemovitostmi, vyšetřování se začínalo zužovat na kroužek pražských exekutorů. Ivanka byla kudrnatá, veselá, při smíchu se jí dělaly dolíčky ve tvářích a Marián si všiml, že když s Rostou mluví, směje se častěji, než když mluví se Svobodou. Měl podezření, že je to právě tato veselá brněnská praktikantka, která Sabinino manželství vystavuje zkoušce. Sám vinu necítil – zapojil se do událostí, až když byly v proudu.

Kývl trojici u Rostova stolu na pozdrav a zamířil s Divišem k pultu.

„Víte, co mají Češi a Slováci společného? Rádi pobývají v místnostech, kde voní jídlo,“ prohodil, zatímco čekali na kávu. „Tady v kantýně se udělá víc práce než nahoře v kancelářích. Ten stůl vpravo u dveří si zabral Zdeněk – je tu pečené vařené.“

„Myslíte podplukovníka Karocha?“ zeptal se Diviš stejným, lehce káravým tónem jako před chvílí, když mluvil o cyklistické helmě. Konvenční mladý chytrolín se smyslem pro hodnostní hierarchii, pomyslel si Marián. Zbytky katolické paměti mu napověděly začátek modlitby, kterou ho kdysi naučila teta Jozefína: *Pane, daj mi trpezlivosť v styku s blížnymi...* Zazvonil mu telefon. Podíval se na displej.

„Zdeňku?“ řekl místo pozdravu. Pak už jenom poslouchal. Včerejší svírání v podbřišku nelhalo.

„Čeká na nás první společný případ,“ řekl Divišovi, když ukončil hovor. „Nejdřív si v klidu vypijeme kávu a pak se podíváme k Berounu. Přesně řečeno do bývalého lomu Vrchlák. Je v něm jezero. Znáte ho?“

Diviš přikývl. „Krásná, čistá voda.“

„Nejedeme se tam koupat. Z jezera před chvílí vytáhli auto i s řidičem.“

„Neměli by to řešit Středočeši?“

„Za normálních okolností ano,“ dal mu Marián za pravdu. Napil se kávy a přikousl rohlík. Dvě mínus, ohodnotil ho v duchu. Měl pro rohlíky slabost, sám pro sebe si jejich kvalitu známkoval od jedničky do pětky.

„V čem jsou okolnosti nenormální?“ zeptal se Diviš.

„Ten mrtvý řidič je středočeský policajt. Prý to nevypadá, že by skončil na dně náhodou. Aby nedošlo k podjatosti, budeme to šetřit my.“

„Podporučík Oswald Zapletal, čtyřicet osm let, rozvedený, má dvě děti. U policie byl od sedmadvadesátého. Poslední čtyři roky na Kladně,“ referoval berounský praporčík s výrazně

odstávajícíma ušima. Stál na parkovišti, odkud vedla cesta dolů k lomu. Byla zahrazená páskou. „U nás v Berouně pracoval předtím.“

„Proč od vás odešel?“ zeptal se Marián. Vystoupili s Divišem z auta a rozhlíželi se. Kromě policejních vozů tu stály dva motocykly se středočeskými espézetkami.

„Měl to do Kladna blíž.“

Na parkoviště zabočil malý autobus plný dětí. Zevnitř se ozývaly jejich pronikavé hlasy. Žena vedle řidiče vypadala uštvaneň. Když uviděla policejní pásku, vyklonila se z okna.

„Co se děje?“ zeptala se s obavou. „Snad není lom zavřený?“

„Bohužel,“ potvrdil její obavu ušatý praporčík.

„Do prčic!“ ulevila si. „Jedeme na výlet. Kde je teď namočíme?“

Mluvila o dětech jako o špinavém prádle, které už začíná zasmrádat.

„Beroun, Svatá, Zdice, Hořovice,“ vysypal ze sebe praporčík. Bylo zřejmé, že informaci nepodává dnes poprvé. Pak připojil osobní doporučení: „Já bych je vzal do aquaparku v Berouně. Jsou tam supr klouzačky.“

„Taky supr ceny,“ poznamenala žena ironicky. „Radši zkusíme tu Svatou.“

„S takovým hejnem dostanete všude slevu,“ usoudil praporčík. Žena jeho optimismus zjevně nesdílela. Usměrnila děti, které už začaly vstávat ze sedadel, poradila se o něčem s řidičem a odjeli.

„Zapletal bydlel na západním kraji Prahy.“ Praporčík se bez nejmenších potíží vrátil k přerušnému rozhovoru. „Do práce dojížděl.“

„Znal jste ho dobře?“

„Rok a půl byl můj přímý nadřízený.“

„Co nám o něm můžete říct?“

Na praporčíkovi bylo vidět, že si rozmýšlí odpověď. Než promluvil, vytáhl obočí do výšky. Marián tenhle posunek

dobře znal z dětství. Bratranec Fero zvedal obočí pokaždé, když se chystal lhát.

„Byl to dobrý policista. Zkušený.“

„Rutinér?“ zeptal se Diviš a získal tím u Mariána první plusový bod. Správná otázka, položená ve správný okamžik. Praporčík s nimi mluvil beze svědků, mohl na mrtvého kolegu klidně naházet trochu hnoje.

„Jel v zajetých kolejích,“ připustil zdráhavě. „Nerad měnil zvyky.“

„Jaké zvyky?“

„Měl svůj způsob práce. Trochu... svérázný.“ Z lesa vyšel další policista. Mířil k nim. Praporčíkova sdílnost se rázem rozplynula. Stručně svou výpověď uzavřel: „Každopádně byl profík. A měl výsledky.“

„Kdo ho v tom lomu našel?“

„Tady ti dva,“ praporčík kývl směrem k zaparkovaným motorkám. „Přijeli se sem brzy ráno vykoupat.“

„Kde jsou?“

Druhý muž v uniformě už došel na parkoviště. Podpaždí košile měl ztmavlá, obličej červený, čelo se mu lesklo potem. Na ramenou měl distinkce podporučíka.

„Farkas,“ představil se. „Zavedu vás k těm motorkářům. Jen co se napiju.“

Vytáhl z jednoho policejního vozu láhev minerálky, odšrouboval víčko, obrátil se zády, dlouze, dychtivě pil. Slyšeli, jak polyká.

„Jestli máte něco k pití, vemte si to s sebou,“ poradil jim, když láhev znovu zavřel. „Tam dole žádná voda není. Teda kromě tý v jezeře a ta hostila celou noc nebožtíka.“

„Jak víte, že celou noc?“ zeptal se Marián.

Farkas si jeho otázku kdovíproč vyložil jako výtku.

„Pardon,“ omluvil se. „To byla metafora.“

„Určení doby smrti u těla, které bylo ve studené vodě, je velmi obtížné,“ vysvětlila soudní lékařka Léblová. „Podle předběžného odhadu zemřel kolem půlnoci.“

„Utopil se?“

„Všechno tomu nasvědčuje, ale potvrdí to až pitva.“

Blížilo se poledne, slunce stálo téměř kolmo nad jícnem lomu. Tyrkysově modré jezero na pohled působilo osvěžujícím dojmem, ale vzduch byl tak rozpálený, že ho malá vodní plocha uprostřed skal nedokázala zchladit. Policisté i hasiči měli krátké rukávy, přesto jim horko dávalo zabrat. Ještě hůř na tom byli technici v ochranných kombinézách. Zapletalova bílá octavia stála vytažená na břehu, mrtvý v ní ležel vmáčkнутý mezi přední sedadla.

„Předpokládám, že mu zjistíme alkohol v krvi,“ poznamenala Léblová. „Asi větší množství, jinak by z auta bez problémů vyplaval. Technici našli na podlaze láhev od metaxy.“

Léblová mluvila jako obvykle kusým tónem. Před pitvou se málokdy nechala strhnout k hypotézám. Marián a Diviš po voze klouzali pohledem. Stále ještě z něj kapala voda, obě přední okna byla srolovaná dolů, klíček zasunutý v zapalování. Marián se rozhlédl po břehu. Někde se svažoval až k hladině, jinde byl nepřístupný. Tam, kde auto spadlo do vody, ležela hladina jezera ani ne v metrové hloubce.

„Mohl se uhodit do hlavy a ztratit vědomí,“ řekl Diviš.

„Na hlavě žádné viditelné zranění nemá. Ale tady, vidíte?“ ukázala na slabě zamodralý pruh na obou zápěstích. „Jako by měl spoutané ruce.“

„Čím?“

„Šňůrou nebo užším páskem.“

Marián se sklonil a podíval se na mrtvého zblízka. Vlasy, na spáncích prošedivělé, už mu uschly. Byl opálený, obličej měl jako kovboj z klasického westernu. Výrazně mužné rysy. Pod rychle schnoucím černým tričkem, které se mu napínalo přes široká ramena, vyčuhovalo pouzdro s pistolí.

„Můžete ji vytáhnout?“ požádal Marián technika. Technik rozeplnul pouzdro a opatrně, aby nepoškodil otisky, z něj zbraň vyjmul. Nebyla to služební pistole, ale beretta. S plným zásobníkem.

„Dívali jste se mu do kapes?“

„Támhle máte všechno, co jsme u něj našli.“ Technik pokynul k přenosce s důkazními sáčky. V jednom byla peněženka. „Vevnitř je pětistovka, pár drobných, zbrojní pas a řidičák.“

V dalších sáčcích Marián viděl policejní průkaz, cigaretový tabák, svazek klíčů a malý igelitový pytlíček. Prázdný.

„Na břehu jsme našli spoustu vajglů.“ Technik ukázal Mariánovi sáček plný nedopalků, mezi nimi i balenika bez filtru. „Něco z toho budou zřejmě zbytky jointů, ale jestli jsou od něj, nám může ukázat jedině rozbor DNA.“

„Mobil neměl?“

„U sebe ne. Pokud leží v jezeře, tak se najde.“ Technik kývl hlavou k potápěči, který se právě vynořil nad hladinu. „Je tu krásně průzračná voda, žádný bahno.“

Připravil si nový důkazní sáček a vsunul do něj pistoli. Marián a Diviš zamířili k technikovi, který opodál zajišťoval stopy pneumatik. Měl brýle v silných obroučkách, jaké se nosily koncem šedesátých let. Mariánovi připadalo absurdní, že se tak neslušivá móda mohla znovu vrátit. Zastavil se u něj.

„Jak se to stalo?“ zeptal se. Věděl, že v této chvíli může sotva dostat jednoznačnou odpověď, ale vždycky na techniky a laboranty spěchal. Předstíral, že od nich očekává víc, než ve skutečnosti očekával, aby vyprovokoval jejich ctižádost. Fungovalo to zvlášť u mladších ročníků. Dostával výsledky rychleji než většina kolegů. Technikovi v retro brýlích bylo maximálně pětadvacet. Odvedl Mariána s Divíšem o kus dál.

„Tady pravděpodobně parkoval. Vidíte? Tenhle schodek poskytuje přirozenou zarážku pro kola. Našli jsme na něm částečky gumy. A tady v písku – fragment stopy.“

„Jeho pneumatik?“ zeptal se Diviš a prohlížel si nezřetelný obtisk kola.

„To ještě nevíme.“

Marián se díval na kamenný výstupek. Pak se vrátil k autu, nahlédl dovnitř. Ruční brzda byla povolena, řadicí páka v neutrálu.

„Nemá zařazenou rychlost ani zataženou brzdu,“ potvrdil technik, který evidentně sledoval Mariánovy myšlenky. „Rychlost mohla vypadnout. K břehu se to svažuje, ale přes ten schodek by se auto samo nerozjelo. Muselo dostat impuls.“

„Myslíte, že ho někdo strčil?“

Technik pokrčil rameny. „Máte lepší vysvětlení? Otázka je, proč nezabrzdl.“

„Mohl spát,“ řekl Diviš. „Nebo byl namol.“

Marián hleděl na zápěstí mrtvého. Kdyby se chtěl vrah ujistit, že policista nevyplave, pravděpodobně by ho připoutal. Pokud by mu ale záleželo na tom, aby smrt vypadala jako nešťastná náhoda, musel by později utopeného odvázat. Marián si noční scénu dovedl živě představit: tma, prázdný lom, pád auta do jezera, voda vnikající otevřenými okny dovnitř, muž přivázaný k volant. Spal a neprobudil se? Nebo se zoufale snažil vyprostit? Kolik času nechal vrah uplynout, než se sám ponořil do jezera a mrtvého odvázal? Anebo se to odehrálo úplně jinak?

„Někdo utřel dvířka a palubní desku.“ Hlas prvního technika vrátil Mariána zpět do reality. „Vyčistil dokonce i potah na sedadle spolujezdce.“

„Čím?“

„Těžko říct, je nasáklé vodou, ale zdá se, že použil čpavek. Chemická analýza nám ukáže, co to přesně bylo.“

Forenzní rozborů už dokážou všechno, pomyslel si Marián. Najdou důkazy, o kterých jsme si před patnácti lety nenechali ani zdát. Jenom na jednu otázku pořád neumí odpovědět, na tu nejzákladnější: proč? Proč pachatel udělal právě tohle? Proč opomenul něco jiného? Dokud se bude vraždit z lidských pohnutek, může motiv spáchaného činu odhalit jedině člověk. Jedině člověk se dokáže vžít do člověka.

Uvažovat o důvodech, které mohly vést k vraždě, přemýšlet o příčinách chování oběti. Marián nikdy nepřestal pokládat tuto rovinu kriminalistické práce za nejfantastičtější. I proto ho čím dál víc lákala myšlenka vzít si na pomoc astropsychologii. Napadlo ho, že by se možná dala zjistit přesná hodina Zapletalova narození. Nejspíš od jeho matky. Matky si čas narození svých dětí pamatují – pokud je nepotkalo to, co Mariánovu matku. *Marika*, artikuloval v myšlenkách matčino jméno jako vždy, když si na ni vzpomněl. Byl to zvyk. Automatická, neurofyziologická reakce, vysvětlil mu kdysi jeden psychiatr, se kterým se na to téma dostali. Zatímco přemítal, jestli se svého dlouholetého zvyku někdy zbaví, sledoval očima podporučíka Farkase. Mluvil opodál se dvěma pohřebními zřízenci a pak vykročil Mariánovým směrem. „Můžou mrtvého odvézt?“ zeptal se. „Neměl by dlouho zůstat na slunko.“

„My už ho tu nepotřebujeme,“ řekl Marián. „Spojil se někdo s kladenskou policií?“

„Náš velitel, kapitán Baigl. Osobně nadporučíka Líra informoval. Nadporučík má nějaké řízení v Praze. Spojí se s vámi. Kapitán Baigl je na cestě sem.“

„Co Zapletalovi příbuzní?“

„Bydlel s matkou – Růžena Zapletalová. Není k sehnání. Ale mám telefon na Zapletalovu bývalou ženu. Chcete jí zavolat?“

Marián přisvědčil a vzal si od něj telefonní číslo. „Kde jsou ti dva motorkáři?“

Farkas ukázal na druhou stranu zátoky. V úzkém pruhu stínu pod skalním převisem se krčili dva mladíci.

„Tomáš Hudeček a Jakub Cmíral. Vzal jsem si jejich nacionále. Ptali se, jestli můžou odejít, ale říkal jsem si, že jim určitě budete chtít položit pár otázek.“ Tázavě se na Mariána podíval. Marián přikývl. Podle zbarvení tváří měl Farkas problémy s vysokým tlakem, ale to mu nebránilo, aby byl nadprůměrně výkonný.